

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

„DUMNEZEU A CERCETAT PE POPORUL SĂU” (Luca 7, 16)

DUMINICA A 20-A DUPĂ RUSALII
(*Înviearea fiului văduvei din Nain*)

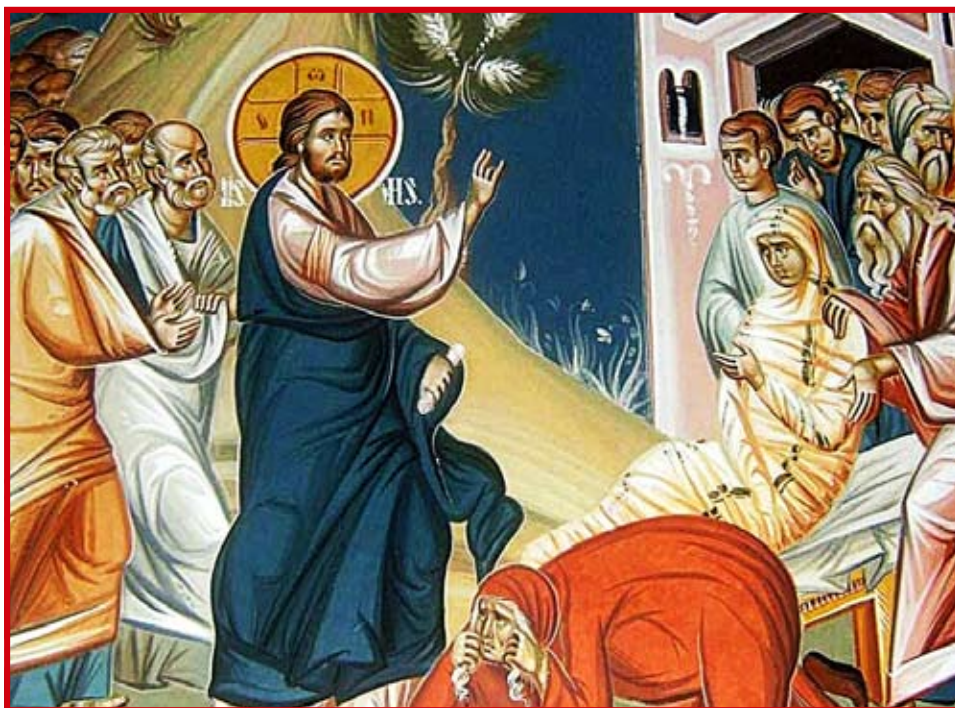
SF. PROROC IOIL; SF. MC. UAR;
SF. CLEOPATRA;
SF. CUV. IOAN DE LA RILA

Mântuitorul Iisus Hristos, care în logica Sa străbate toate straturile existenței, folosește extremele pentru a scoate în relief învățătura Sa. Astfel, El găsește cel mai de jos punct al existenței umane, din perspectivă obiectivă, anume o femeie văduvă care-și îngroapă fiul, pe care o pune față în față cu lucrarea lui Dumnezeu în lume, înfățișată în cel mai înalt grad prin minunea învierii din morți. Cea mai umilă făptură primește cea mai mare minune, ca să primim încredințarea că „Dumnezeu a cercetat pe poporul Său” (Luca 7, 16).

Sintagma folosită, că „Dumnezeu a cercetat pe poporul Său”, este o expresie biblică care ascunde în spatele ei o realitate mai complexă. Unul din momentele în care ne este descrisă această expresie biblică este momentul în care dreptul Zaharia își primește în brațe băiatul, pe Sfântul Ioan Botezătorul, pe care l-a dobândit tot printr-o minune dumnezeiască, moment în care „s-a umplut de Duh Sfânt și a profețit”, după cum notează Sfântul Luca în primul capitol al Evangheliei sale:

❖ „Binecuvântat este Domnul, Dumnezeul lui Israel, că și-a cercetat poporul și l-a răscumpărat; Și putere mântuitoare ne-a ridicat din casa lui David, sluga Sa, așa cum a grăit prin gura sfinților Săi profeți din veac, mântuire de vrăjmașii noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc, să facă milă cu părinții noștri și să-și amintească de legământul Său cel sfânt, de jurământul cu care i S-a jurat lui Avraam, părintele nostru.” Altfel spus, „cercetarea” lui Dumnezeu este o revelație și o promisiune: o revelație pentru că se arată puterea lui Dumnezeu prin minunea săvârșită, dar și o promisiune că Dumnezeu n-a uitat și n-a părăsit pe robii Săi. Și textul continuă:

❖ „Fiind noi astfel izbăviți din mâna vrăjmașilor, să ne dea nouă ca, fără frică, în fața Lui să-I slujim în sfințenie și-n dreptate în toate zilele vieții noastre. Iar tu (...) vei merge înaintea feței Domnului ca să-I gătești căile, să-i dai poporului Său cunoștința mântuirii întru iertarea păcatelor lor,

prin milostivirea milei Dumnezeului nostru, cu care Răsăritul-cel-de-Sus ne-a cercetat.” Motivul pentru care se face vizibilă „cercetarea lui Dumnezeu” este acela că trebuie să fim încredințați că Dumnezeu ne este aproape și ne susține, pentru ca noi să putem avea o viață curată și sfântă, că ne va apăra ca să putem birui ispitele, să acționăm moral, să nu încălcăm poruncile și că, prin mila lui Dumnezeu, ne va ierta și păcatele, pentru ca noi să fim vrednici de ajutorul pe care-l primim de la Dumnezeu. Finalul proorociei Dreptului Zaharia este lămuritor:

❖ „Ca să-i lumineze pe cei ce șed în întuneric și în umbra morții și să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii.” (Luca 1, 67-79, versiunea IPS Bartolomeu

Anania) Minunile sunt semnele prezenței lui Dumnezeu și a cercetării Lui către popor, iar cei care urmează poruncilor lui Dumnezeu vor primi ajutorul Lui, ca toți să vadă, să cunoască și să înțeleagă că poruncile și sprijinul pentru a le împlini vin de la Dumnezeu, însă sunt pentru noi și pentru a ne ajuta pe noi să ne ridicăm, iarăși, către Împărăția lui Dumnezeu. Bunul și iubitorul de oameni Dumnezeu ne dă, din nou, raiul desfătării și viața fără de moarte, dar ni le arată parțial acum, prin minuni și prin sfinții care urmează poruncilor lui Dumnezeu, pentru ca și noi să ne luminăm conștiința și să urmăm căilor Lui, către slava cea nesfârșită a Preasfintei Treimi.

Amin! ❖

Pr. Vlad Mîndru

FILE DIN JURNALUL UNEI PELERINE

În perioada 10-12 octombrie 2025, Parohia Șerban Vodă, prin Agenția de Pelerinaj „Basilica Travel” a Patriarhiei Române, a organizat un pelerinaj în Bucovina. Planificarea pelerinajului, dar și conducerea grupului pe traseu au fost făcute de către părintele Vlad-Alexandru Mîndru. Ne-a însoțit în acest pelerinaj și părintele Ioan Emil Gheorghe cu familia.

Traditia pelerinajelor în țară și în străinătate a început în Parohia Șerban Vodă cu aproximativ trei decenii în urmă. Datorită lor, viața multor enoriași s-a schimbat, iar parohia a devenit o familie. Pelerinajul care realmente ne-a făcut cuvântul Evangheliei viu în inimile și viețile noastre cu siguranță a fost cel din Israel, din anul 2000, pe care l-am înfăptuit alături de părintele Dinu. Ne-am întors cu siguranță cu pace și bucurie în suflet, cu dor de biserică și slujbele ei, pe scurt cu Dumnezeu în suflet. Săptămâni de-a rândul am purtat lumina și bucuria cu noi, tânjind apoi ani întregi să revenim în locul unde „L-am gustat pe Dumnezeu și am văzut că este bun”. Ceea ce a fost cu totul deosebit, a fost faptul că toți am simțit același lucru, Dumnezeu ne-a atins sufletele aproape în aceeași măsură, iar noi am cunoscut acest lucru prin frățietatea care ne-a unit pe toți. Am rămas până azi prieteni, iar fiecare dintre noi se află permanent într-un pelerinaj către Dumnezeu.

Revenind acasă, mulți au dorit ca „toată viața noastră să o dăm lui Hristos”, să trăim în Hristos fiecă clipă, să ne rânduim viața după El, după învățătura Lui, „să căutăm mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33). Și asta însemna să ne schimbăm lăuntric. Exemplul cel mai grăitor a fost al vrednicului de pomenire părinte Constantin Tomescu, care la vârsta pensionării a decis să urmeze cursurile facultății de teologie și să fie hirotonit, adăugându-se astfel multor generații de preoți din neamul său.

Pelerinajul este o sete de Dumnezeu, este o căutare a întâlnirii cu El, căci omul poartă în sine încă de la plecarea din Rai a protopărinților noștri Adam și Eva un gol existențial provocat de

pierdere frumuseților Raiului dar mai ales de rupere legăturii Tată-fiu, adică a legăturii dintre Dumnezeu și om. Și așa călătorim prin viață cu dorul de veșnicie, pe care de multe ori îl umplem cu palide bucurii și plăceri lumești, căci mintea și sufletul nostru nu pot vedea mai departe de aceste limite.

Într-un pelerinaj călătorim, paradoxal, singuri dar și împreună cu ceilalți. Așa cum este și în biserică. Fiecare purtăm în sufletele noastre un drum spre Dumnezeu, dar împreună, precum Luca și Cleopa, descoperim darurile lui Dumnezeu. Așa cum împreună ne rugăm, unii pentru alții, așa cum împreună ne bucurăm când toți ne împărtășim prin Cuvântul și mai ales Trupul lui Hristos.

De aceea, un pelerinaj ne schimbă pe toți, dacă Îl căutăm în primul rând pe Dumnezeu în această călătorie. Dacă lăsăm haina turistului acasă și îmbrăcăm „pelerina”, acel veșmânt care ne ocrotește de vicisitudinile călătoriei, dar care ne ocrotește și ne definește ca și călători pe urmele lui Dumnezeu.

Cum îi deosebim pe turiști de pelerini? Turistul caută frumuseți ale ochiului, frumuseți culturale, iar pelerinul nu este mulțumit doar cu acestea. Lui nu-i este destul să-și bucure doar mintea, privirea, ci dorește cu precădere să-și hrănească sufletul. El pleacă în călătorie pentru a-și spori credința, pentru a-și intensifica rugăciunea, pentru a-și clarifica îndoielile, căutând înaintea splendorilor naturale, arhitecturale și culturale, pe cele spirituale, dar și întărirea nădejzii de mântuire prin rugăciuni intense, prin conștientizarea păcatelor și prin lacrimi de pocăință pentru iertarea lor.

De asemenea, pelerinul caută în călătoria lui duhovnicească locuri sfinte, sfinte moaște, sfinte icoane, care să-l întărească, să-i tămăduiască suferințele sau să-l ajute în necazurile sau încercările pe care le are.

Iar turistul devine pelerin atunci când simte că Domnul i-a devenit tovarăș de drum.

Așadar am pornit vineri, 10 octombrie 2025, într-un pelerinaj având fiecare așteptările și dorințele noastre. Un drum început cu rugăciune în grup,

fiecare apoi înnodând singur firul rugăciunii către Dumnezeu și cu împreună-rugătorii noștri, sfinții. Deși ploaia și cerul noros ne-a însoțit, pe parcurs am avut parte de frumusețile naturale ale țării noastre, de culorile toamnei care ne-au încălzit sufletul. Nu de puține ori soarele ne-a zâmbit, cerul și-a descoperit culoarea lui, iar norii, parcă de vată de zahăr în unele locuri, au plutit aproape de noi în lumina caldă a unei după-amieze liniștite.

Ne-am îmbogățit cu multe informații despre mănăstiri, istoria și viețuitorii sfinți ai lor, am aflat multe lucruri inedite și de folos, spuse simplu, concis, pe înțelesul tuturor. Și asta pentru că părintele Vlad Mîndru a adunat în timp multe cunoștințe, pe care acum doar le-a organizat în expuneri neplictistoare. Ceea ce a adus un plus de frumusețe, dar și de valoare culturală, a fost poezia strecurată mai în orice ocazie: poezia martirilor închisorilor, dar și a poezilor mai cunoscuți și mai puțini cunoscuți ai românilor.

Dintre mănăstirile pe care le-am vizitat, prima a fost Izvorul Mureșului, o oază de frumusețe și de românism. M-am bucurat să calc din nou pragul acestei așezări monahale, căci acum vreo 6-7 ani am descoperit cu uimire un locaș plin de căldură duhovnicească, deși aflat într-un loc aproape de polul frigului din țara noastră. Ctitorie a PS Ioan Selejean (1994-2014), episcopul de atunci al Covasnei și Harghitei, azi mitropolit al Banatului, a fost prima mănăstire ortodoxă construită în aceste locuri. A creat un spațiu arhitectonic deosebit, totul fiind plănuț și lucrat până la cele mai fine detalii. Corpul de chilii este înveșmântat cu o frescă care ne pune în față sfinții români, dar și istoria noastră. Zecile de moaște din biserică ne-au îndemnat la rugăciune, iar atelierul de pictură pe care l-am vizitat în treacăt ne-au permis să vedem pe viu munca monahiilor.

Apoi ne-am îndulcit cu priveliștea nepământească a Cheilor Biczului, ajungând, pe înserat, la Măn. Varatic. Loc de care mă simt legată și care are o istorie biseculară, în care viața monahală a fost puternică și a odrăslit mulți sfinți: Sf. Cuv. Iosif de la Văratice (16 august),

ucenicul isihast al Sf. Cuv. Paisie de la Neamț, Sf. Gheorghe Pelerinul (17 august), cel care și-a dorit ca trupul său să odihnească veșnic la Măn. Varatic, și sfințele a căror proclamare oficială va avea loc la anul: Schimonahia Olimpiada, ctitora Măn. Varatic (1757-1842), cu titulatura de Sf. Cuv. Olimpiada de la Văratice, Schimonahia Nazaria, prima stareță a Măn. Varatic (1697-1814), cu titulatura de Sf. Cuv. Nazaria de la Văratice și Schimonahia Elisabeta (Safta) Brâncoveanu (1776-1857), cu titulatura de Sf. Cuv. Elisabeta (Safta) Brâncoveanu, toate trei cu cinstire în data de 17 august. Așadar, cinci sfinți într-o mănăstire, lucru rar în România, care vor fi cinstiți în datele de 16 și 17 august, împreună cu hramul bisericii principale a Măn. Varatic, Adormirea Maicii Domnului, pe 15 august. Într-un anume fel, există niște puncte comune între Biserica Șerban Vodă și Măn. Varatic, prin hramuri și spiritul isihast al vieții duhovnicești.

Apoi, sâmbătă, 11 octombrie 2025, am vizitat o altă mănăstire, la fel de dragă și apropiată nouă, celor de la Parohia Șerban Vodă, Măn. Neamț, în care a viețuit în ultimii 15 ani ai vieții sale Sf. Cuv. Paisie de la Neamț, stărețind peste 1000 de călugări din Măn. Neamț și Secu. Această mănăstire ne-a dăruit și nouă fragmente din moaștele Sf. Cuv. Paisie de la Neamț – al treilea hram al Bisericii Șerban Vodă – dar și ale Sfântului Necunoscut.

O frumoasă zi de toamnă, cu soarele încălzind natura, dar și sufletele noastre, în care am ajuns la Măn. Sihăstria (Neamțului), aflată pe o veche vatră

sihăstrească din secolul al XVII-lea. Doi mari sfinți, de curând canonizați, Sfinții Cuvioși Cleopa și Paisie de la Sihăstria, care au fost faruri ale ortodoxiei mai ales în anii comunismului ateu, dar și în ultimul deceniu al secolului XX. Am vizitat chiliile celor doi sfinți. Acolo, un ieromonah ne-a miruit și binecuvântat. Când eram chiar în fața lui, m-a întrebat de unde suntem. I-am răspuns că suntem din București, iar el a insistat: de la ce biserică? I-am răspuns simplu: de la Șerban Vodă. Replica părintelui a fost: A, din centru! Nu, zic, din partea de sud a Bucureștilor. Știu eu, mi-a răspuns, că sunteți toată ziua la Trinitas!

Să dea Dumnezeu să fim în „centrul” duhovnicesc al Bucureștilor, al credinței mari și ziditoare de suflet!

Am mers apoi în cimitirul mănăstirii, închinându-ne la mormintele Sfinților Cleopa și Paisie, dar și la acel al marelui egumen Ioanichie Moroi, al starețului Victorin Oanele sau al inegalabilului arhimandrit Ioanichie Bălan, pe care am nădejdea că Biserica Ortodoxă Română cândva îl va canoniza pentru lucrarea sa misionară atât de specială pe care a făcut-o.

Apoi am ajuns la raclele Sfinților Cleopa și Paisie, aflate în biserica nouă cu hramul Sfintei Cuv. Teodora de la Sihla, biserică în care doresc din tot sufletul ca într-o zi să se întoarcă măcar o părticică din moaștele cuvioasei, deși nimeni nu știe unde se află acum acestea. De altfel, biserica a fost înălțată și i s-a dăruit acest hram ca să fie casă a moaștelor sfinte.

La vestitele mănăstiri Voroneț și Sucevița am avut parte de un regal

duhovnicesc, căci părintele Vlad ne-a dezvăluit tainele teologice ale frescelor, dar și ale meșteșugului pictării acestora.

Sâmbătă seară am ajuns la Măn. Sihăstria Putnei, a cărei primă atestare documentară datează din anul 1466 și care are trei sfinți, Sile, Paisie și Natan (16 mai), la ale căror moaște ne-am închinat. Două biserici, una veche, refăcută din ruine, și una nouă, adăugată în ultimele decenii, adună mulți credincioși, mai ales în duminici și sărbători.

Dar Măn. Putna a fost cea care a împlinit acest pelerinaj, pentru că este o vatră de românism în care istoria Moldovei este aproape pipăibilă. Sf. Voievod Ștefan cel Mare, Sf. Cuv. Daniil Sihastru sau Sf. Ier. Iacob Putneanu, doar câteva nume de sfinți care au legătură cu această mănăstire sau au mormântul aici. Slujba de priveghere de sâmbătă noaptea, dar și Ceasurile, Acatistul și Sfânta Liturghie de a doua zi, toate într-o liniște și așezare deosebite, ne-au umplut sufletele de sfințenie și pace și ne-au înălțat. La Sfânta Liturghie au slujit 17 preoți, în frunte cu starețul Putnei, Arhimandritul Melchisedec Velnic, și trei diaconi.

Am întâlnit în acest pelerinaj oameni noi, pe mulți i-am simțit, prin liniștea și discreția lor, pelerini în adevăratul sens al cuvântului, căutători de Dumnezeu, pe alții, la început de drum. Mulțumim părintelui Vlad pentru grija pe care a avut-o cu noi și cred cu tărie că pelerinajul nu s-a sfârșit. El începe pentru fiecare din noi abia de la sosirea acasă, căci urcăm acum primele trepte ale Scării virtuților.

Și da, am fost tot timpul în gând cu Sf. Gheorghe Pelerinul, un mirean care a călătorit cu rugăciunea, care a fost avvă pentru mulți monahi de la Bistrița, Neamț și Sihăstria, dintre care cel mai cunoscut este Ioanichie Moroi, egumenul Sihăstriei. ❀

Maria Buleu

SFÂNTUL APOSTOL IACOB, RUDA DOMNULUI, ÎNTÂIUL EPISCOP AL IERUSALIMULUI ȘI MARTIR, PRĂZNUIT LA 23 OCTOMBRIE

Un sfânt important al tradiției bisericești din Ierusalim este Sfântul Apostol Iacob, ruda Domnului (în greacă: *adelphos tou Kyriou*; în siriacă: *qaribā d-Maran*), care ocupă un loc deosebit în tradiția Bisericii vechi, fiind perceput atât în literatura greacă, latină cât și în cea siriacă drept întâiul episcop al Ierusalimului, o figură de legătură între iudaism și creștinismul primar.

Importanța sa rezidă pe de o parte din faptul că a fost un apropiat al Mântuitorului Iisus Hristos, iar pe de altă parte el devine al doilea martir important al Ierusalimului după Sfântul Arhidiacon Ștefan, cel dintâi martir creștin.

În *Istoria bisericească* scrisă de Eusebiu din Cezareea (II, 1-23) Sfântul Iacob este numit „cel dintâi care a primit scaunul episcopal al Ierusalimului”. Aici se evidențiază de asemenea asceza pe care sfântul a practicat-o pe modelul Sfântului Ioan Botezătorul, postul aspru, simplitatea și rugăciunea permanentă, astfel încât acesta avea mereu genunchii „ca ai unei cămile”. Această imagine ascetică a lui Iacob devine arhetipul întâiului episcop al Orașului sfânt din perioada de formare a Bisericii pe fundamentul comunității iudeo-creștine. În tradiția siriacă, Sfântul Iacob, fratele Domnului și întâiul episcop al Ierusalimului, este venerat nu doar ca martir și părinte al Bisericii primare, ci și ca autorul tradițional al uneia dintre cele mai vechi și importante anafore liturgice creștine – Anafora Sfântului Iacob.

Această anaforă, utilizată în special în tradiția siriacă occidentală (Biserica Ortodoxă Siriacă și Biserica Maronită) este considerată una dintre cele mai vechi rugăciuni euharistice din creștinism, cu origini probabile în secolele IV-V, dar bazată pe structuri liturgice și formule mai vechi, de la Ierusalim.

Autorul evreu convertit la creștinism pe nume Hegesip îl descrie pe Iacob drept „episcopul universal” al Ierusalimului și martorul cheie al sintezei dintre Lege și Evanghelie. Potrivit lui, Iacob a fost ucis, aruncat de pe aripa templului și apoi lovit și în final acesta s-a stins după ce l-a mărturisit public pe Hristos. În omiliile sale la Matei, Sfântul Ioan Gură de Aur vede în Iacob un simbol al credinței vii și al autorității apostolice care nu derivă din putere, ci din mărturia curajului, îl numește „episcop și martir al Ierusalimului” și accentuează curăția și atitudinea sa morală exemplară ca sursă a autorității sale. Alți autori și exegeți, precum Iacob de Sarug, îl prezintă ca

„temelie a credinței” și „stâlp al Bisericii Ierusalimului”, adesea asociat cu imaginea Templului restaurat în Hristos.

Și alți istorici bisericești, cum ar fi Epifanie de Salamina în *Panarion*, 29, îl prezintă pe Iacob drept păstorul legitim al Bisericii din Ierusalim, ales direct de apostoli. Un text apocrif al tradiției creștine siriace, *Doctrina Addai*, din secolul al V-lea, îl menționează pe Iacob ca întâiul episcop al Ierusalimului și cel care a trimis și binecuvântat misiunea creștină la Edessa prin apostolii Mari și Addai (Tadeu), considerați fondatorii creștinismului în Edessa și în întreaga Mesopotamie. Deși textul are o dimensiune legendară, el reflectă legătura Bisericii din Edessa cu autoritatea lui Iacob și a Bisericii din Ierusalim. Mai târziu textul medieval al cronicii lui Mihail Sirianul, din sec. al XII-lea, confirmă importanța Sfântului Iacob, episcopul Ierusalimului, evidențiind actul său martiric. Cronică ne spune că „Iacob, fratele Domnului, a fost episcop al Ierusalimului și a murit martir, fiind ucis cu pietre de evrei pentru faptul că L-a predicat pe Hristos.” Este evident că textele istorice bisericești confirmă autoritatea spirituală și ierarhică a Sfântului Iacob din Ierusalim, cunoscut în sfintele evanghelii ca „ruda Domnului”. Model de creștin autentic al Bisericii primare și de episcop Sfântul Iacob rămâne în tradiția Bisericii ca sfânt al Bisericii din Ierusalim, martir și model de viață neclintită în credința în Evanghelia Mântuitorului, așa cum ne spune Condacul liturgic: *Ție, Ierarhe preaslăvit, Apostol al lui Hristos, stâlp neclintit al Bisericii și Mucenic, Sfinte Iacob, preaînțelepte, cel numit frate al lui Dumnezeu Întrupat, laude îți înălțăm*

ca unui grabnic mijlocitor și ajutător al nostru; că tu, stând înaintea tronului Preasfintei Treimi, nu încetezi să te rogi pentru noi și, prin mijlocirile tale, să ne păzești de toate necazurile și nevoile pe noi, care cu credință prăznuim pomenirea ta și strigăm: Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului și slăvit Sfințit Mucenic! (Condacul 1 din Acatistul Sfântului Apostol Iacob, ruda Domnului, 23 octombrie).

Bibliografie: Eusebiu de Cezareea, *Istoria Bisericească: Martirii din Palestina*, Colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987; John Painter, *Just James: The Brother of Jesus in History and Tradition*, University of South Carolina Press, Columbia, 2004; Ephrem Aboud Ishac, *Eshatologie în Anafora Sfântului Iacob, în Orientalia Patristica - Papers of the International Patristic Symposium April 23-27, 2018*, Editura Didahia, Drobeta Turnu-Se-verin, 2019, 453-488. ❀

Pr. Popa Ionuț-Florentin,
parohia Seaca de Câmp, Jud. Dolj

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 19-26 OCTOMBRIE 2025

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 19.10	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 20-a după Rusalii (Invierea fiului văduvei din Nain) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 22.10	07 ³⁰ -09 ³⁰ 16 ³⁰ -18 ³⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 24.10	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Litie, Acatist
Sâmbătă 25.10	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 26.10	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 23-a după Rusalii (Vindecarea demonizatăului din Ținutul Gherghesenilor) – Utrenia, Sfânta Liturghie